

Motion till riksdagen 2016/17:3405

av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD)

Effekter av regeringens skattepolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till regeringen att utvärdera effekterna av återinförandet av särskild löneskatt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till regeringen att utvärdera effekterna av höjda marginalskatter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till regeringen att utvärdera effekterna av ROT- och RUT-avdragens förändring och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekterna av avskaffandet av skattereduktion för gåvor bör utvärderas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera och redovisa enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och påverkan på sysselsättningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alliansregeringens ekonomiska politik var framgångsrik och ledde till att 300 000 fler fick ett jobb att gå till och att skatteintäkterna ökade med mer än 150 miljarder kronor. Alliansregeringens ekonomiska politik förde Sverige genom finanskrisen bättre än de flesta andra länder. Skattepolitiken är central i den ekonomiska politiken och förändrar människors liv på ett direkt och märkbart sätt. Skattepolitiken kräver därför framförhållning och utförliga konsekvensanalyser innan ändringar genomförs. Detta är viktigt att ha i åtanke innan större förändringar som påverkar människors hushållsekonomi görs.

Regeringen väljer nu att helt ändra inriktning på skattepolitiken, trots de framgångar som den skattepolitik alliansregeringen drev har haft. Det är anmärkningsvärt. I den helomvändning av skattepolitiken som regeringen nu genomför finns dessutom alltför

tunn och bräcklig konsekvensanalys att luta sig emot. Enligt Konjunkturinstitutet riskerar regeringens åtgärder förstärka problemen på svensk arbetsmarknad: kombinationen av höjd skatt på arbete och ändrad inriktning på arbetsmarknadspolitiken och bidragssystemen bedöms försvaga återhämtningen på arbetsmarknaden.

Vidare bedöms de skatteförslag som regeringen gått fram med leda till lägre inkomstförstärkningar än vad som förväntas. Konjunkturinstitutet skriver bland annat att Finansdepartementet ”överskattar förstärkningen av de offentliga finanserna på grund av avtrappat jobbskatteavdrag och begränsad uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt. Detta eftersom regelförändringarna kan ge upphov till lägre beskattningsbara arbetsinkomster än vid oförändrade regler.” Detta medför att de utgiftsökningar som regeringen avser finansiera via skatteförslagen underfinansieras över tid. Detta riskerar att ytterligare försvaga statens finanser.

Situationen är allvarlig och riskerar påverka tillväxt, sysselsättning och offentliga finanser negativt i större utsträckning än vad regeringen väntar sig. Alliansen vill därför att regeringen noga utvärderar effekterna av sin skattepolitik.

Särskild löneskatt

Alliansregeringen avskaffade den särskilda löneskatten för personer över 65 år samt införde ett förhöjt jobbskatteavdrag för samma grupp. Förändringarna ledde till att det blev billigare att behålla och nyanställa äldre personer och mer lönsamt för den äldre själv att arbeta något eller några år ytterligare, samtidigt som sysselsättningsgraden ökade.

Regeringen återinförde år 2016 den särskilda löneskatten för dem över 65 år. Löneskatten minskar företagets incitament att anställa äldre, samt minskar äldres drivkrafter att arbeta eftersom löneskatten delvis kommer övervältras på lönen och innebära utebliven löneökning alternativt lönesänkning. Löneskatten riskerar att tidigarelägga många människors utträde från arbetsmarknaden, trots det stora samhällsekonomiska behov som finns av att förlänga yrkeslivet.

Riksdagen bör därför ge regeringen tillkänna att utvärdera effekterna av återinförandet av särskild löneskatt för äldre.

Marginalskatter

Regeringen har höjt inkomstskatten för över en miljon löntagare. Jobbskatteavdraget har trappats av och breda löntagargrupper har fått höjd statlig inkomstskatt genom att skiktgränsen för statlig inkomstskatt räknas upp långsammare än tidigare. Sedan årsskiftet har Sverige därför nu världens högsta marginalsatser.

Marginalskatterna har en negativ påverkan på bland annat utbildning, entreprenörskap och antalet arbetade timmar. I konkurrens om kvalificerad arbetskraft med andra länder riskerar höga marginalsatser att försvåra för framväxten av fler jobb och företag i Sverige. Med ökade marginalsatser lönar det sig sämre för den enskilda att investera i högre utbildning och att starta företag i Sverige.

Regeringen räknar med att världens högsta marginalsatt ska ge ett tillskott i statskassan. Risken är dock att det snarare får motsatt effekt. När incitamenten till att arbeta försvagas tenderar människor att jobba mindre. När det lönar sig sämre att anstränga sig för att skaffa en högre utbildning tenderar färre människor att tycka att det

är mödan värt. Detta framhåller också Finanspolitiska rådet i sin rapport för 2016. Enligt rådets beräkningar leder de höjda skatterna inte till någon förstärkning av de offentliga finanserna överhuvudtaget. På sikt riskerar regeringens beräkningar av inkomstförstärkningar därför att leda till hål i statens budget. Vi vill därför att regeringen utvärderar effekterna av höjda marginalskatter.

ROT- och RUT-avdragen

RUT- och ROT-avdragen har varit träffsäkra reformer för att skapa fler vägar in på arbetsmarknaden och till att skapa nya jobb. De har också bidragit till att öka förtroendet för skattesystemet genom att göra svarta jobb vita. RUT-reformen, som infördes av Alliansen, har därutöver gett fler möjlighet att få hjälp i hemmet och underlättat människors livspussel.

Det finns fortsatt stora behov av att underlätta framväxten av jobb i tjänstesektorn utan krav på högre utbildning. Denna typ av tjänster är en viktig väg in till det första jobbet. Flera instanser är kritiska till förändringarna av skattereduktionen för RUT- och ROT-tjänster. Exempelvis Arbetsförmedlingen anser att regeringen underskattar de negativa sysselsättningseffekter som förändringen av ROT-avdraget leder till och att förändringarna i RUT-avdraget bör vägas mot att personer som står långt från arbetsmarknaden riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet. Vi vill att regeringen noga utvärderar effekterna av de förändringar som genomförts avseende såväl RUT- som ROT-avdraget och hur de påverkar sysselsättningen.

Skattereduktion för gåvor

1 januari 2012 införde den dåvarande alliansregeringen en avdragsrätt för gåvor till välgörande ändamål. Syftet var att stimulera den ideella sektorn och öka dess möjligheter att långsiktigt och stadigvarande samla in medel till de som behöver det allra mest. Möjligheten att donera pengar och då få göra ett skatteavdrag användes årligen av närmare 800 000 personer.

Civilsamhället är en grundpelare i demokratin och står för en mycket viktig samhällsfunktion. Systemet med avdragsrätt för gåvor till vissa ideella organisationer innebar att den som gav pengar till exempelvis hjälpverksamhet eller forskning helt enkelt kunde göra ett skatteavdrag för detta. Bakgrunden till avdragsrätten var att pengar som används för att stödja det civila samhället inte ska beskattas lika hårt som övrigt kapital. Redan första året då skattereduktionen för gåvor till den ideella sektorn infördes skedde en markant ökning av den genomsnittliga gåvan. Vi beklagar att regeringen har rivit upp reduktionen, eftersom den riskerar att försvaga det civila samhället. Vi vill därför att regeringen utvärderar effekterna av att skattereduktionen avskaffats.

Skatteutgifter

En lång rad remissinstanser är kritiska till vilka effekter regeringens skattehöjningar får för jobben och anser att regeringen underskattar de negativa sysselsättningseffekter som exempelvis förändringen av RUT-avdraget leder till. Regeringens skatteförslag riskerar

att leda till mindre inkomstförstärkningar än vad som beräknats, eftersom beteendeförändringar till följd av ändrade skatter leder till minskade skatteinkomster.

Transparens och öppenhet ska vara ledord inom politiken. Det är av central betydelse att allmänheten får relevant information på ett tillgängligt sätt. Sedan den nya regeringen kom till makten år 2014 har steg tagits bort från öppenhet. Alliansregeringen redovisade den förda politikens effekter på en rad områden, bland annat jämställdhet och sysselsättning.

Nuvarande regering har valt att inte fullt ut redovisa den samhällsekonomiska effektiviteten och effekten på sysselsättning av den skattepolitik som regeringen för. Regeringens analyser är bristfälliga då man väljer att inte inkludera vilka konsekvenser skatteförändringarna får. Ett exempel är avsaknaden av analys avseende vilka effekter försämringarna av RUT-avdraget får på lite längre sikt vad gäller skatteintäkter, risk för väsentligt ökat svartarbete, människors attityder och kommande beteendeförändringar samt de seriösa företagens villkor. Inte heller tar regeringen med i sina analyser Skatteverkets sannolikt ökade resursbehov för kontroller, produktivitetsutvecklingen i samhället samt sist men inte minst hela skattesystemets legitimitet i stort. Därmed är underlaget för prioriteringar bristfälligt. Riksdagen bör därför ge regeringen tillkänna att den i kommande skrivelser fullt ut bör analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningseffekt.

Per Åsling (C)

Maria Malmer Stenergard (M)

Mathias Sundin (L)

Larry Söder (KD)